

גיליון 326 • ערב שבת פרשת עקב • כ"ב במנחם-אב תשע"ח

בְּדַרְכּוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק נִשְׁמָתוֹ-עֵדוֹן

יְלִיד/יְלִידָה: כ' בְּמִנְחָם-אָב, חָל יוֹם הַהִלּוּלָא ה־74 שָׁל הַגָּאוֹן הַמְּקַבֵּל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק שְׁנִיאֹרְסוֹן נִשְׁמָתוֹ-עֵדוֹן, אָבִיו שֶׁל כְּבוֹד-קִדְשַׁת אֲדָמוֹ"ר נְשִׂיא דוֹרְנוֹ.

רַבִּי לִוִי-יִצְחָק הָיָה רַבֵּה שֶׁל הָעִיר דְּנִיפְרוּפְטְרוּבְסְק (יְקָטְרִינוֹסְלַב), עִיר מְחוּז גְּדוּלָה בְּאוֹקְרַאִינָה. אֶת רַבְּנוֹתוֹ נָהַל בְּיַד רְמָה, תוֹךְ שֶׁהוּא פּוֹעֵל לְלֹא חַת לְהַפְיֵץ תּוֹרָה וַיְהִדוּת בְּעִירוֹ וּמְחוּצָהּ לָהּ.

בְּחֻדְשׁ נִיסָן תַּרצ"ט נִעְצַר בְּבֵיתוֹ עַל-יְדֵי הַמְּשֻׁטֵר הָרוֹסִי וְהוֹבֵל לְמַעְצָר. לְאַחַר חֲדָשִׁים אַרְכִּים בָּהֶם הָעֵבֶר מְבִית-סֵהָר אֶחָד לְמִשְׁנָהוּ, נִשְׁפָּט וְנִדוֹן לְחֻמֶּשׁ שָׁנוֹת גְּלוּת בְּעִיר צ'יָאֵלִי שְׁבָקְזוֹחְסֵטֵן. הַמְּטָרָה הֵיְתָה לְהִרְחִיקוֹ מִבְּנֵי קַהְלָתוֹ וּמֵהַחַיִּים הַיְהוּדִיִּים בְּכֻלָּל, לְבוֹדֵד אוֹתוֹ וּלְשַׁבֵּר אֶת רוּחוֹ.

אָבָא/אִמָּא: אֶת רוּחוֹ הָאֵיתָנָה שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק, לֹא הִצְלִיחוּ הַרְשָׁעִים לְשַׁבֵּר.

יֵשׁ לֹא-מְעַט עֵדוּת עַל הַקְּפָדָתוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק, גַּם בְּמִקּוֹם גְּלוּתוֹ, עַל כָּל דֵּין וּמִנְהַג, וְעַל מְאַמְצֵי הָעֵלְאִיִּים לְהַשְׁפִּיעַ תּוֹרָה וַיְהִדוּת עַל מְעַט הַיְהוּדִים שֶׁנִּמְצְאוּ בְּסִבְיָתוֹ. כְּמוֹ כֵּן, רַבִּים מִפְּרוּשֵׁי הָעַמְּקִים שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק עַל סֵפֶר הַזֹּהָר הַקְּדוּשׁ, נִכְתְּבוּ עַל-יְדוֹ בְּגְלוּתוֹ.

אֲבָל גּוֹפוֹ נִחְלַשׁ מְאוֹד. הוּא נֶאֱלָץ לְחִיוֹת בְּתַנְאִים גְּשָׁמִיִּים קָשִׁים בְּיוֹתֵר, עִם מְעַט מְאוֹד מְזוֹן (כֶּשֶׁר), בְּלֵי תְרוּפוֹת וּשְׁאָר כִּיּוֹצֵא-בָזָה.

כְּאַרְבַּע שָׁנִים עָשָׂה רַבִּי לִוִי-יִצְחָק בְּצ'יָאֵלִי.

כְּמוֹ בֶן שְׁלִי!", אָמַר לוֹ בְּרַגְשׁ וְחִבֵּק אוֹתוֹ בְּעַז. אֵלּוֹ לֹא הָיוּ דְבָרֵי מְלִיצָה בְּעֵלְמָא, אֲלֵא מְלִים שְׂבֻטָאוֹ תְּחוּשָׁה אֲמִתִּית שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק כְּלָפִי מְטִיָּה. הַגִּיעוּ הַדְּבָרִים לִידֵי כֶּף שְׁעָרֵב הַחֲתָנָה הַתְּמַקֵּחַ רַבִּי לִוִי-יִצְחָק עִם אָבִיו-מוֹלִידוֹ שֶׁל מְטִיָּה עַל גְּבֵה הַשְׁתַּתְּפוּתוֹ בְּהוֹצָאוֹת הַחֲתָנָה. רַבִּי לִוִי-יִצְחָק דָּרַשׁ בְּמַפְגִּיעַ מֵהָאֵב לְהַתְּאֵמֵץ קִצֵּת יוֹתֵר וּלְהַגְדִּיל אֶת סְכוּם הַנְּדוּנָיָה לְבְנֵי הַזֶּגֶג...
כִּזָּה אִפּוֹא הָיָה מְטִיָּה וְכֵאלוֹ הָיוּ הַיְחָסִים שֶׁשָּׁרְרוּ בֵּינוֹ לְבֵין הַגָּאוֹן רַבִּי לִוִי-יִצְחָק.

וְהִנֵּה, יוֹם אֶחָד, זְמַן-מָה בְּטָרֵם עֲמָדוֹ מְטִיָּה וְזוּגְתוֹ לְהַפֵּךְ לְהוֹרִים, אֵרַע אֶסוֹן נוֹרָא. זֶה הָיָה יוֹם קִיץ לוֹהֵט. מְטִיָּה יָרַד לְהִתְרַחֵץ בְּמֵי הַנְּהָר. לְפִתְעָה נִקְלַע לְתוֹךְ מַעְרַבְלַת-מַיִם שֶׁסְּחָפָה אוֹתוֹ לְעַמֵּק הַנְּהָר. כּוֹחוֹתָיו לֹא עָמְדוּ לוֹ כְּדֵי לְהַחֲלֵץ מֵהַמַּעְרַבְלַת וְהוּא טָבַע וָמָת.
***

חֲבָרָיו וּמוֹרָיו שֶׁל מְטִיָּה בְּמוֹסְדוֹת שְׂבָהֶם רָכַשׁ אֶת הַשְּׁכָלְתוֹ, בְּקִשׁוֹ לְעַרְךָ לוֹ הַלְוִיָּה 'מְכַבֶּדֶת' עַל-פִּי כָּל כְּלָלֵי הַטָּקֵס וּבִלְוֵי תַזְמֵרֶת.

הֵם פָּנּוּ לְאַחֹתוֹ שֶׁל מְטִיָּה, שֶׁהֵיְתָה קוֹמוּנִיסְטִית מְשֻׁבַּעַת, וּבְקִשׁוֹ אֶת עֲזָרְתָהּ בְּאַרְגוֹן הַהַלְוִיָּה. אֲלֵא שֶׁבְּרַגַּע עֲצוּב זֶה הִתְעוֹרֵר בְּלֵב הָאֲחֹת הַנִּיצוּץ הַיְהוּדִי. הִיא הִתְחַמְּקָה בְּנִימוֹס מֵהַפְּנִיּוֹת אֵלֶיהָ, וּמֵהִרָּה לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק. נְרַגְשֵׁת וּבּוֹכִיָּה אָמְרָה לוֹ: "בְּרוּר לִי שְׂאֲחֵי הָיָה רוּצָה כִּי אֲתָה תִּהְיֶה זֶה שִׁנְהֵל כְּעַתָּה אֶת הָעֵנִינִים. רְצוּנָךְ רְצוּנוֹ הוּא, וְכֻלָּל שְׂתַפְסֵק - כֶּךָ יִהְיֶה!".

רַבִּי לִוִי-יִצְחָק, שֶׁבְּעֲצָמוֹ הָיָה שְׂבוּר מֵהָאֶסוֹן הַנוֹרָא, מֵהָר לְטַבֵּל עֲצָמוֹ בְּמִקְוֵה-טְהָרָה וְרַק אִזְ נִגַּשׁ לְטַפֵּל בְּעֵנִינֵי הַקְּבוּרָה שֶׁל מְטִיָּה. לְאַנְשֵׁי הַחֲבָרָה-קְדִישָׁא הוֹרָה לְכָרֶת לְמִנּוּחַ קָבֵר בְּסִמּוּךְ לְמִקּוֹם שְׂבוּ נְטִמְנוֹ בְּעֵבֶר סִפְרֵי-תּוֹרָה שְׂבָלוֹ וְנִפְסְלוֹ. מֵיְתֵר לְצַיֵּן כִּי הַהַלְוִיָּה וְהַקְּבוּרָה הִתְקַיְּמוּ לְפִי כָּל כְּלָלֵי וְדִקְדוּקֵי הַהֲלָכָה.

וְכַעַת עָמַד רַבִּי לִוִי-יִצְחָק, בְּמִלָּא הַדְּרַת קוּמְתוֹ, עַל מְדַרְגוֹת בֵּית-הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹל, וְסִפֵּד לְנַפְטָר, תוֹךְ שֶׁהוּא מַעֲלָה עַל גַּס אֶת אֲצִילוּת-רוּחוֹ הַמְּיֻחָדֶת. הוּא סִפֵּר עַל דְּבִקּוּתוֹ הַמְּפִלָּאָה שֶׁל מְרַדְכִי (מְטִיָּה) בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, עַל הַתְּעַלְמוּתוֹ הָאֲמִיצָה מִחֻצֵי הַלְעַג שֶׁנִּשְׁלַחוּ לְעֵבֶרוֹ בְּחֲבָרָה שְׂבָה לְמַד וְחֵי, וְעַל הַיּוֹתוֹ הַיְהוּדִי גְּאָה שְׂקִים בְּכָל מְאוּדוֹ אֶת לְשׁוֹן הַכְּתוּב, "הֵן עִם לְכַדָּד יִשְׁכֵּן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב".

הָאֶסוֹן הַמְּעַצִּיב כְּמוֹ גַם בְּכִיו הַמָּר שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק, הִרְעִידוּ אֶת מִיתְרֵי לְבוּתֵיהֶם שֶׁל מְשֻׁתְּפֵי הַהַלְוִיָּה שְׂבָכוּ עִמּוֹ גַם-כֵּן. דְּבָרָיו הַכְּאוֹבִים שֶׁל הָרַב נִחְרְתוּ עִמָּךְ בְּלִבְכֶם וּבְזַכְרוֹנְכֶם, לְעוֹד שָׁנִים רַבּוֹת.

אֲךָ לֹא רַק הַמְּלִיִּים נִצְרוּ אֶת דְּבָרֵי הַהִסְפָּד הַלְלוֹ, אֲלֵא גַם נִצִּיגֵי הַשְּׁלִטוֹן - שְׂאֲנִשְׁיוֹ הִתְעַרְבוּ בְּקַהֲלֵי וְהַקְּשִׁיבוּ לְדְבָרֵים - רְשָׁמוֹ אוֹתָם בְּפִנְקֵס הַשְּׁחָר' שֶׁהֵכִין עַל הַגָּאוֹן הַחֲסִיד.

רְשִׁימַת 'עוֹנוּתוֹ' שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק תְּפָחָה וְהִלְכָה, עַד כִּי כְּעֵבֶר שָׁנִים מְסֻפֵּר נִשְׁפָּט וְהִכְרַז "מְסַכֵּן לְצַבוּר". הוּא נִשְׁלַח לְגְלוּת קָשָׁה בְּקִזְזוֹחְסֵטֵן הַרְחוּקָה. שָׁם הִשִּׁיב אֶת נִשְׁמָתוֹ הַטְּהוֹרָה לְיוֹצְרָהּ (בְּיוֹם כ' בְּמִנְחָם-אָב תש"ד) וְשָׁם גַם מְנוּחַת כְּבוֹדוֹ.

✂ _____ ✂
גיליון 326 עקב
שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____
כיתה: _____ חתימת הורים: _____

מִיָּהוּ הַצְּעִיר שְׂאֶסוֹן פְּטִירָתוֹ הִפָּה אֶת רַבֵּה שֶׁל יְקָטְרִינוֹסְלַב בְּצַעַר עִמָּךְ כָּל-כֶּף עַד כִּי בְּעֵטוֹ נִכּוֹן הָיָה לְשִׂאת דְּבָרִים שֶׁיִּסְכְּנוּ אֶת שְׁלוֹמוֹ וְאֶת חֲרוּתוֹ?

***

עֵדִין-נִפְשׁ וִירָא-שְׁמַיִם הָיָה מְטִיָּה (מְרַדְכִי), בֶּן הָעִיר יְקָטְרִינוֹסְלַב. הוּא נִחַן בְּכִשְׁרוֹנוֹת מְבָרְכִים וְשִׁלְט בְּלֵא-פָחוֹת מְשֻׁמוֹנָה שְׁפוּת. אָף-עַל-פִּי-כֵן, כְּכֹל הַקְּשׁוּר לְעֵנִינֵי יְהוּדוּת נִהַג בְּתַמִּימוֹת מַחְלָטֹת. גַּם כְּשֶׁהִצְטָרַף לְלַמּוּדִים בְּבֵית-הַסֵּפֶר הַגְּבוּהָ לְרַפּוּאָה, לֹא הָיָה מְטִיָּה מוֹכֵן לְהַתְּפַשֵּׁר עַל שׁוּם מְצוּהָ. חֲבָרָיו הָיוּ לוֹעֲגִים לוֹ עַל מַעֲשָׂיו הַ'מוֹזְרִים', מֵהֶם אָף שֶׁהִצִּיקוּ וְעַל דְּבִקּוּתוֹ חֲסֵרֶת הַפְּשׁוּת בְּ"מִנְהַגִּים יְהוּדִיִּים חֲשׂוּכִים". אֲבָל דְּבָר לֹא הִרְתִּיעוֹ וְאִישׁ לֹא הִסִּיטוֹ מְאַמוֹנָתוֹ.

מַעַת לַעַת הָיָה מְטִיָּה נוֹהַג לְפַקֵּד אֶת בֵּיתוֹ שֶׁל רַב הָעִיר, כְּדֵי לְשְׂאוּל, לְהַתְּיַעַץ וּלְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הַכּוֹנֵה בְּעֵנִינֵי תּוֹרָה וְאוֹרְחוֹת-חַיִּים.

נִפְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק נִקְשְׁרָה בְּנִפְשׁ הַצְּעִיר שֶׁעוֹרֵר בְּלִבּוֹ מִדָּה רַבָּה שֶׁל הַתְּפַעְלוּת וְהַעֲרָכָה. לְפַעְמִים הָיָה מְטִיָּה חוֹמֵק מִכַּתֵּת לְמוּדָיו וּבָא לְבֵית הָרַב, כְּדֵי לְלַמֵּד שֶׁם תּוֹרָה בְּמִשְׁךְ שְׁעָה-שְׁעֵתִים. לְאַחַר מִכּוֹן הָיָה חוֹזֵר לְכַתְּתוֹ כְּאֵלּוֹ כְּלָל לֹא עֲזָבָה.

כְּשֶׁהִשְׁלִים אֶת לְמוּדֵי הַרְפּוּאָה שְׁלוֹ, נִשְׁלַח מְטִיָּה מְטַעֵם הַמְּמִשְׁלָה לְתַקּוּפַת הַתְּנַסּוּת בְּקוּלְחוֹז (מְעֵין קְבוּץ). גַּם מִשֶּׁם הָיָה חוֹמֵק לְעֵתִים בְּחֻשָׁאֵי וּמַגִּיעַ לְבֵית רַב הָעִיר, כְּדֵי לְלַמֵּד תּוֹרָה. כְּשֶׁעֲסוּקֵי בְּקוּלְחוֹז לֹא אִפְשְׁרוּ לוֹ לְהַגִּיעַ פִּיזִית לְבֵית הָרַב, הָיָה מַעֲלָה אֶת שְׂאוּלוֹתָיו עַל הַכְּתָב, וְשׁוֹלַח אוֹתָם בְּדָאָר לְבֵית הָרַב.

בְּהַגִּיעַ הַיָּמִים-הַנוֹרָאִים הָיָה מְטִיָּה עוֹשֶׂה מְאַמֵּץ עֲלִיוֹן לְהַשְׁתַּחֲרַר מֵהַקּוּלְחוֹז. אוּ-אִז הָיָה בָּא לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק וְשָׁם הִתְפַּלֵּל בְּמִתִּינּוּת וּבְכּוּנָה.

אֶחָת לְתַקּוּפָה הָיוּ אֲנִשֵׁי הַקּוּלְחוֹז יוֹצְאִים לְעָרִים סְמוּכוֹת וּמְצִיעִים לְתוֹשְׁבֵיהֶן לְקַנּוּת מִתּוֹצְרָתָם הַחֻקְלָאִית. מְטִיָּה הָיָה מְנַצֵּל אֶת הַהוֹדְמָנוּת הַלְלוֹ כְּדֵי לְהַכִּין רְשִׁימָה שֶׁל 'מְצָרְכִים' הַנְּחוּצִים לַיְהוּדִי הָעִיר, כְּדִגְמַת סְדוּרִים, טְלִיתוֹת וְתַפְלִין. וְכִשְׁהָיָה חוֹזֵר בְּפַעַם הַבָּאָה לְאוֹתָהּ עִיר, הַשְׁתַּדֵּל מְטִיָּה לְסַפֵּק אֶת הַ'מְצָרְכִים' לְמִזְמִינֵיהֶם.

וְהִנֵּה הַגִּיעַ חֲנֻכָּה. בְּעָרֵב הָרֵאשׁוֹן חָמַק מְטִיָּה מֵהַבְּקִתָּה שְׂבָה הַתְּגוֹרֵר עִם כְּמָה מְחַבְּרָיו לְקוּלְחוֹז, הַתְּרַחֵק מְעַט וְנִכְנַס לְתוֹךְ שְׂדֵה-תִירָס. שָׁם, בֵּין הַקְּלָחִים הַגְּבוּהִים, הוֹצִיא מְפִיסוֹ נְרוֹת קְטָנִים וְהִדְלִיקָם לְאַחַר אֲמִירַת הַבְּרָכוֹת. כֶּךָ גַּם עָשָׂה בְּעָרֵב שְׁלֵמַחֲרַת וּבְעָרֵב שְׁלֵאֲחַר מִכּוֹן. בְּאַמְצַע חֲנֻכָּה, בְּעוֹדוֹ יוֹשֵׁב בְּשְׂדֵה לְצַד הַנְּרוֹת הַדּוּלְקִים, מִתְּבוֹנֵן בָּהֶם וְשׂוֹאֵב מְאוּרֵם כּוֹחַ וְתַעֲצוּמוֹת-נִפְשׁ, הַגִּיחַ לְפִתְעָה מְאַחוּרָיו הַמְּפַקֵּחַ עַל הָעֲבוּדָה בְּקוּלְחוֹז. מְטִיָּה לֹא יָכוֹל הָיָה לְסַפֵּר לוֹ שׁוּם 'סְפוּרִים' שֶׁיִּסְתִּירוּ אוּ 'יִטְשָׁטְשׁוּ' אֶת מַהוּת מַעֲשָׂיו, שְׁכֵּן גַם הַמְּפַקֵּחַ עֲצָמוֹ... יְהוּדִי הָיָה. נֶאֱמַן לְשׁוֹלְחָיו וּלְתַפְקִידוֹ מֵהָר הַמְּפַקֵּחַ לְדוּחַ לְמִמְנִים עֲלָיו, עַל הָרוּפָא הַצְּעִיר הַסּוֹרֵר. עַד מֵהִרָּה פְּטַר מְטִיָּה מִתְּפַקִּידוֹ וְסִלַּק מֵהַקּוּלְחוֹז.

אֲךָ גַם עֵתָה לֹא הִתְפַּעַל הַצְּעִיר הַגָּאָה בְּיְהוּדוּתוֹ, וְלֹא הָיָה מוֹכֵן לְהַתְּקַפֵּל לְפָנָי אִישׁ. חֲבָתוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק אֵלָיו וְתַחוּשַׁת הַהַעֲרָכָה הָעִמְקָה שֶׁחָשׂ כְּלָפָיו, הִתְעַצְמוּ מִיוֹם לְיוֹם.

יוֹם אֶחָד בִּשְׁוֹר מְטִיָּה לְרַבִּי לִוִי-יִצְחָק כִּי בְּקָרוֹב הוּא עוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן. תְּגוּבְתוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק לְבִשׁוּרָה בְּטָאָה אֲשֶׁר רַב. "הָרִי אֲתָה מְמַשׁ

בְּאִמְצַע שְׁנַת תש"ד הֵתַר לוֹ לְעַבְר לְעִיר אֶלְמָא-אֶטָא, בִּירַת קְזַחְסִטָּן. אוֹלָם עַד מֵהֵרָה הִתְפָּרְצָה בְּגוּפוֹ מִחֻלָּה קָשָׁה שְׁמִמָּנָה לֹא נִרְפָּא.

בְּיוֹם רְבִיעִי, כ' בְּמִנְחָם-אָב תש"ד, עָלְתָה נִשְׁמָתוֹ הַטְּהוֹרָה הַשְּׁמִימָה.

יֵלֵד/יֵלְדָה: בְּשְׁנַת תש"נ ח'ל כ' בְּמִנְחָם-אָב בְּשַׁבַּת פְּרֻשַׁת עֵקֶב. זוֹ הֵיְתָה הַשָּׁנָה ה-46 לְפִטְיֻרְתּוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק וּבִהַתּוֹעֲדוֹת שְׁעָרָה הַרְבִּי בְּאוֹתָהּ שַׁבַּת הוּא הִתְמַקְדַּד בְּעֵקֶר בְּהוֹרָאוֹת בְּעַבּוּדַת-ה' שְׁאִפְשֵׁר לְלַמֵּד מִשְׁמוֹ הָרֵאשׁוֹן שֶׁל אָבִיו - לִוִי. הַסִּבָּה לְכַךְ הֵיְתָה שֶׁהַגִּימַטְרִיָּה שֶׁל "לִוִי" גַם הִיא - 46.

הַשֵּׁם "לִוִי" מְזַכֵּיר לָנוּ מִיָּד אֶת שַׁבַּט לִוִי שֶׁהָיָה שַׁבַּט יוֹצֵא-דָפֶן בְּעַם-יִשְׂרָאֵל.

עַל בְּנֵי לִוִי נִאָּמַר בְּפָרְשַׁתְנוּ, "בְּעַת הַהִיא הִבְדִּיל ה' אֶת שַׁבַּט הַלְוִי לְשֵׂאת אֶת אַרְוֹן בְּרִית ה', לְעַמֵּד לִפְנֵי ה' לְשִׁרְתוֹ וּלְבָרְךָ בְּשִׁמּוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה". בְּנֵי לִוִי הִבְדִּילוּ מִשְׁאָר הַשַּׁבָּטִים וְתִפְקִידָם הָיָה "לְעַמֵּד לִפְנֵי ה' לְשִׁרְתוֹ". מֵהַסִּבָּה הַזֹּאת (כְּפִי שְׁנַאָּמַר בְּפָסוּק הַבָּא), "לֹא הָיָה לְלִוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה עִם אַחֲיוֹ". הַלְוִיִּים

נקודה מטיחה

אבא/אמא: פְּרָשַׁתְנוּ נִפְתַּחַת בְּמִלִּים "וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמַעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם". פָּסוּק זֶה מְדַבֵּר עַל לְמוֹד תּוֹרָה וְעַל קִיּוּם מִצְוֹת.

מִדּוּעַ בְּכָל־אֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים תּוֹרָה וּמְקִימִים מִצְוֹת?

הַתְּשׁוּבָה הִיא: כִּדִּי לְהִיּוֹת קְשׁוּרִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כְּשִׁיְהוּדִי לּוֹמֵד תּוֹרָה וּמְקִימִים מִצְוֹת הוּא נַעֲשֶׂה קְשׁוּר וּמְחַפֵּר לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

יֵלֵד/יֵלְדָה: אֶת הָרַעִיוֹן הַזֶּה יֵשׁ לְהַסְבִּיר אֶפְלוּ לְיֵלְדִים הַצְּעִירִים הַשׁוֹהִיִּים בְּמַחְנֵה גֵן יִשְׂרָאֵל. גַּם הֵם צְרִיכִים לְזַכֵּר שֶׁהַמְּטָרָה הַפְּנִימִית שֶׁל לְמוֹד תּוֹרָה וְשֶׁל קִיּוּם מִצְוֹת הִיא - לְהִתְאַחַד עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נוֹתֵן הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ.

מִסִּבָּה זֹאת מְחַנְכִים יֵלְדִים, כְּבָר מְקַטְנוּתָם, שְׁמִיָּד בְּקוּמָם

לֹא קִבְּלוּ שְׁטַח מִשְׁלָהֶם בְּאַרְץ-יִשְׂרָאֵל, שְׁכָן אֶת כָּל זְמַנָּם הֵם הִקְדִּישׁוּ לְעַבּוּדַת הַמְּקַדָּשׁ וְלֹא לְחַרְיִשָּׁה וְזָרִיעָה.

אבא/אמא: מִצַּד שְׁנִי, בְּנֵי שַׁבַּט לִוִי לֹא הָיוּ מְנַתְּקִים מִשְׁאָר חֻלְקֵי עַם-יִשְׂרָאֵל. לְהַפָּה, בְּמַקְבִּיל לְעַבּוּדָתָם בְּבֵית-הַמְּקַדָּשׁ, הִטִּל עֲלֵיהֶם תִּפְקִיד נּוֹסֵף - "לְהוֹרֹת דְּרָכָיו הַיִּשְׂרָאֵלִים וּמִשְׁפָּטָיו הַצְּדִיקִים לְרַבִּים, שְׁנַאָּמַר 'וּרְוּ מִשְׁפָּטָי לְיַעֲקֹב וְתוֹרַתִּי לְיִשְׂרָאֵל'".

בְּנֵי שַׁבַּט לִוִי הָיוּ תְּלִמִּידֵי-חֻכְמִים וְהֵם לְמַדּוּ אֶת כָּל שְׁאָר הַשַּׁבָּטִים אֶת הַלְכוֹת הַתּוֹרָה וְדִינֶיהָ.

לְסִכּוּם: הַלְוִיִּים אָמְנָם הִקְדִּישׁוּ אֶת חַיֵּיהֶם לְעַבּוּדַת-ה', תוֹךְ נִתּוּק מִעֲנִינֵי חֻלִּין, אֲבָל בְּיַחַד עִם זֶה הֵם הָיוּ מְחַבְּרִים לְעַם וּלְמַדּוּ אוֹתוֹ תּוֹרָה.

לְמַעֲשָׂה, אֶפְשֵׁר אֶפְלוּ לֹאמַר שֶׁאֵת הַהִתְעַלּוֹת הַרוּחָנִית הָאִישִׁית שֶׁלָּהֶם נִצְלוּ בְּנֵי שַׁבַּט לִוִי לְטוֹבַת שְׁאָר חֻלְקֵי הָעַם.

יֵלֵד/יֵלְדָה: שְׁתֵּי הַתְּכּוּנוֹת (הַמְּנַגְּדוֹת לְכַאוּרָה) הַלְלוּ, אֶפְיָנוּ גַם אֶת רַבִּי לִוִי-יִצְחָק שְׁנִיאֹרְסוֹן:

מִצַּד אֶחָד, הוּא הָיָה 'מוֹרָם מְעַם'; גְּדוֹל מְאֹד בְּתוֹרַת הַנְּגִלָּה וּבְחֻכְמַת הַנְּסֻתָּר.

מִשְׁנַתָּם יִגִּידוּ "מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם וְכוּ'". לְהַחֲדִיר בְּלִבָּם רִגְשׁ שֶׁל 'בְּטוּל' לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אבא/אמא: הַפְּנִיָּה בְּעֵנֶן זֶה (אֶפְלוּ) לְיֵלְדִים, רְמוּזָה גַם הִיא בְּמִלִּים "וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמַעוּן": "עֵקֶב" רוּמֵז לְעֵקֶב שְׁבָרָגֶל. מִצַּד אֶחָד הָעֵקֶב הוּא הָאֲבֵר הַכִּי נִמּוּךְ בְּגוּף הָאָדָם, אֵךְ מִצַּד שְׁנִי עָלְיוֹ נִצָּב כָּל הַגּוּף כָּלוּ.

וְכַךְ גַּם הַיֵּלְדִים: מִצַּד אֶחָד הֵם הַכִּי קִטְנִים (בְּגִיל וּבְמַדְרָגָה בְּעַבּוּדַת-ה'), אֵךְ מִצַּד שְׁנִי הֵם הַבְּסִיס וְהַעֲתִיד שֶׁל עַם-יִשְׂרָאֵל כָּלוּ.

לְכֵן (כְּאָמַר) חָשׁוּב כָּל-כַּךְ לְחַנּוּךְ וּלְהַחֲדִיר כְּבָר מְקַטְנוּת שְׁמִטְרַת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הִיא - הַתְּאַחְדוּתְנוּ עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

(על-פי 'התוועדויות' תשמ"ג, חלק ד', עמ' 1899 והלאה)

מִצַּד שְׁנִי, הוּא לֹא בָּחַר לְעַצְמוֹ חַיִּים שֶׁל הַסְּתַגְרוּת בֵּין כְּתִלֵּי בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ, אֲלֵא הוּא שְׁמַשׁ רַב וּמְנַהִיג שֶׁל עִיר גְּדוּלָּה שְׁמִמָּנָה הוּא הַפִּיץ תּוֹרָה וַיְהִדוּת בְּכָל רַחְבֵי הַמְּדִינָה כְּלָה.

וְזֹאת הַהוֹרָאָה שְׁעָלְנוּ לְלַמֵּד: מִצַּד אֶחָד, עַל כָּל אֶחָד מֵאֲתָנוּ לְהִתְעַלּוֹת בְּלִמּוּד תּוֹרָה וּבְקִיּוּם מִצְוֹת ה'. עָלְנוּ לְשִׂאף לְכַךְ שְׁעֲנִינֵי הָעוֹלָם-הַזֶּה לֹא יִתְפָּסוּ אֲצִלְנוּ מְקוּם. וּמִצַּד שְׁנִי, חוֹבְתָנוּ לְהִיּוֹת קְשׁוּבִים וְאֲכַפְתִּיִּים לְסִבִּיבָה שְׁלָנוּ. לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַזּוֹלָת וּלְסִיעֵעַ לוֹ, בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

לְלַכֵּת בְּדַרְכּוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק נִשְׁמָתוֹ-עַדָּן.

(על-פי 'התוועדויות' תש"נ, חלק ד', עמ' 146 והלאה)

בדרכי החסידים

ספור

ונפשו קשורה בנפשו

רַבָּה שֶׁל יַקְטְרִינוֹסְלַב (כִּיּוֹם דְּנִיִּפּוֹרְפּוֹטְרוֹבְסְק), הַגָּאוֹן הַמְּקַבֵּל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק שְׁנִיאֹרְסוֹן, נִצַּב עַל מַדְרָגוֹת בֵּית-הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹל בְּרַחוּב קְרִיסְטוּנָה בְּעִיר, וּבְכַף בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ אֶת הַנְּפֻטָר הַצְּעִיר. הַדְּמְעוֹת זָלְגוּ מִעֵינָיו לֹא הֵרָף, גָּלְשׁוּ בְּמוֹרֵד לְחִיּוֹ וְהִרְטִיבוּ אֶת זְקָנוֹ הַהֶדוּר. מֵעוֹלָם לֹא רְאוּהוּ בְּנֵי עִירוֹ נִסְעָר כָּל-כַּךְ כְּפִי שֶׁהָיָה עֲתָה.

גּוֹפַת הַנְּפֻטָר נָחָה בְּמִרְכּוּז הַרְחֻבָּה שֶׁלִּפְנֵי בֵּית-הַכְּנֶסֶת וְצַבּוּר הַמְּלֻוִּים הִקְיָה אוֹתָהּ. מְמַרְחֵק-מָה אֶפְשֵׁר הָיָה לְהַבְחִין בְּקַבּוּצַת צְעִירִים לֹא-יְהוּדִים - חֻבְרִיו שֶׁל הַמְּנוּחַ לְסַפְסַל הַלְמוּדִים - שְׂבָאוּ אֵף הֵם לְחֻלֵּק לְנַפְטָר כְּבוֹד אַחֲרוֹן. מִפְּנֵה אַחֲרַת הַשְּׁקִיפּוֹ עַל הַנְּעֻשָׂה כְּמָה מְמוֹרְיוֹ לְשַׁעֲבֵר שֶׁל הַמְּנוּחַ, בְּבֵית-הַסֵּפֶר שָׁבוּ הוּא רִכַּשׁ אֶת הַשְּׁכָלְתּוֹ הַרְפוּאִית.

דְּבָרָיו שֶׁל רַבִּי לִוִי-יִצְחָק נִאָּמְרוּ מְלַב מִרְתַּח וְנִשְׂאוּ בְּקוֹל חוֹצֵב לְהַבּוֹת. קִהַל הַמְּלֻוִּים הִקְשִׁיב לָהֶם בְּרֵאשׁ מִרְכָּן וּבְדַמְמָה כְּאוֹבָה. זוֹ לֹא הֵיְתָה דְרָשָׁה מֵהַסּוּג שֶׁמְקַבֵּל הָיָה לְשֵׂאת בְּרֵאשׁ-חַוּצוֹת, כְּאִשֵּׁר אֵין לְדַעַת מִי וּמִי בְּקִהַל הַמְּאֻזְנִים. בְּמַנְחֵי הַיָּמִים הֵם הָיוּ אֵלֶּה דְבָרִים 'חַתְרָנִיִּים', שְׁעִלּוּלִים הָיוּ לְגַבּוֹת מְאוּמָרָם מְחִיר אִישִׁי כְּבֵד בְּיוֹתֵר.